

Dosarul nr.1ra-481/2023
1-22035334-01-1ra-27032023

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Eremciuc Ghenadie, Talpă Boris,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Chilat Nicolae în numele inculpatului Pavliuc Alexandr, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 ianuarie 2023, în cauza penală în privința lui

Pavliuc Alexandr Xxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în r-nul Xxxx, s. xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.03.2022 – 14.07.2022;

Instanța de apel: 03.08.2022 – 17.01.2023;

Instanța de recurs: 27.03.2023 – 21.06.2023.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca (sediul Florești) din 14 iulie 2022, pronunțată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Pavliuc Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(5) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

Potrivit art. 90 alin. (6) pct. a) și g) Cod penal, în perioada de probațiune Pavliuc Alexandr a fost obligat:

- să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent;

- să presteze 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

A fost admisă integral acțiunea civilă și s-a dispus încasarea de la Pavliuc Alexandr în beneficiul lui Bejan Marina prejudiciul material în sumă de 53345 lei și prejudiciul moral în mărime de 50000 lei.

S-a încasat de la Pavliuc Alexandr în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 8546 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Pavliuc Alexandr la 31 decembrie 2021, aproximativ la orele 23²⁵, fără a deține permis de conducere a mijloacelor de transport, deplasându-se la volanul automobilului de model „Xxxx” cu n/î Xxx, ce-i aparține, cu o viteză de aproximativ 80 km/h, avându-le în calitate de pasageri pe Pavliuc Lidia și Bejan Gabriela, în condiții de carosabil umed, ceață densă și vizibilitate redusă pe traseul R-14 Codul Nou-Soroca, a încălcat o serie a cerințelor Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 și anume prevederile pct.45) potrivit căruia, *conducătorul auto trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”,* prevederile pct.46) al RCR, în conformitate cu care *„conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lîngă: a) copii, persoane de vîrstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate; b) microbuze și autobuze în staționare, semnalizate prin semnul distinctiv 5 (anexa nr. 6); c) vehicule de rută oprite în stații, precum și pct.3 al RCR, potrivit căruia, „participanții la trafic care circulă pe drumurile publice, inclusiv pietonii sunt obligați să se conformeze RCR mijloacelor de semnalizare rutieră și semnalelor folosite în circulație și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe cele care sînt provocate de circumstanțe iminente”,* inclusiv și prevederile art. 22 din Legea nr. 131-XVI din 07.06.2007 „Privind siguranța traficului rutier”, care în alin. (4) stipulează că *“participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluiditatea și siguranța traficului rutier, să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic”*.

Ca urmare a încălcărilor enunțate, Pavliuc Alexandr, exprimând neatenție față de totalitatea condițiilor în trafic, în apropiere de s. Ghindești, r-nul Florești, a pierdut controlul volanului și a derapat de pe traseu, tamponându-se în parapetul rutier de pe refugiul ridicat pentru pietoni sau situații de avarii amplasat sub podul de calea ferată, în urma căruia pasagerul Pavliuc Lidia a decedat la fața locului, iar pasagerul Bejan Gabriela a fost internată în spitalul raional Florești cu diverse leziuni corporale, unde, după câteva zile a decedat. Fiind supus testării alcoolscopice, cu alcooltestul Drager Alcotest 8510 RO s-a stabilit că în aerul expirat de către Pavliuc Alexandr nu se conțin vapori de alcool – 0,00mg/l.

Prin urmare, acțiunile lui Pavliuc Alexandr au fost încadrate juridic în baza art. 264 alin. (5) din Codul penal, după indicii calificativi - *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență decesul a două persoane.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Pavliuc Alexandr în baza art.264 alin.(5) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, argumentând că pedeapsa stabilită de instanța de fond este prea blândă și nu va atinge scopul de restabilire a echității sociale, de corectare și reeducare a inculpatului; instanța incorect a aplicat în privința inculpatului dispozițiile art. 90 Cod penal, fără a ține cont de pericolul cauzat prin acțiunile lui Pavliuc Alexandr, care s-au soldat cu decesul persoanelor, prin urmare pedeapsa stabilită de instanță, nefiind proporțională cu gravitatea infracțiunii săvârșite.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 ianuarie 2023, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința contestată în latura pedepsei penale, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Pavliuc Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(5) Cod penal la 4 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, deși instanța de fond just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 264 alin. (5) Cod penal, pedeapsa numită inculpatului cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, este nejustificată, la stabilirea căreia nu s-a ținut cont de prevederile art. 61 și 75 Cod penal, precum și de circumstanțele reale ale cauzei, care în ansamblu nu permit stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Totodată, Colegiul a conchis, că modalitatea de executare a pedepsei stabilite lui Pavliuc Alexandr nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta săvârșită și urmările survenite în urma căreia a decedat două persoane, precum și ținând cont că în ultima perioadă infracțiunile legate de încălcarea regulilor de siguranță în traficul rutier, sub aspectul prohibiției impuse conducătorilor mijloacelor de transport, a luat o amploare deosebită, astfel o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, în speță nefiind constatate circumstanțe care ar justifica suspendarea condiționată a executării pedepsei

stabilite.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Chilat Nicolae în numele inculpatului, care, menționând prevederile pct.6),10) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită, casarea hotărârii instanței de apel, cu menținerea sentinței, invocând următoarele:

- argumentele privind necesitatea executării pedepsei de către Pavliuc A. a pedepsei stabilite sunt neîntemeiate, ilegale și eronate;

- la fel nu a ținut cont instanța de apel nici de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din imprudență, inculpatul nefiind în stare de ebrietate, de personalitatea acestuia, care se caracterizează pozitiv, a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a colaborat cu ancheta pe tot parcursul urmăririi penale, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ CPP, succesorul părții vătămate Bejan M. a solicitat stabilirea unei pedepse neprivative de libertate, pentru a-i fi achitat prejudiciul material și moral. Astfel, aflându-se la libertate, inculpatul va avea posibilități mai mari și termeni mai restrânși de a achita prejudiciul cauzat.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar, avocatul a invocat prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, *când nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

În continuare Colegiul reține, că din conținutul recursului rezultă că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor lui Pavliuc A. și critică decizia instanței de apel numai în partea excluderii prevederilor art. 90 Cod penal, menționând în acest sens că, la stabilirea pedepsei de către instanța de apel nu au fost reținute circumstanțele atenuante prezente în speță și faptul că, inculpatul a reparat parțial prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, astfel că succesorul legal al părții vătămate

Bejan M. solicită achitarea prejudiciului rămas și neprivarea de libertate a inculpatului.

Colegiul, consideră că temeiurile pentru recurs semnalate de recurent nu sunt aplicabile în prezenta speță, iar instanța de apel la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea executării pedepsei stabilite inculpatului și-a argumentat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal.

Or, efectuând o verificare a materialelor din dosar Colegiul conchide, că la judecarea apelului declarat de procuror, instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă, în partea individualizării pedepsei în privința lui Pavliuc Alexandr în baza art. 264 alin. (5) Cod penal.

Tot aici, instanța de recurs reține, că potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

La fel, conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină seama de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

De asemenea, Colegiul consideră necesar de evidențiat că, în dispoziția art. 90 Cod penal sunt prevăzute condițiile pentru acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei, și anume ce prevede că instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana vinovatului poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, fiind obligată să-și argumenteze hotărârea în acest sens.

Colegiul penal reiterează faptul că, în speță, judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, iar inculpatul potrivit alin. (8) al aceleiași norme a beneficiat de reducere a limitelor de pedeapsă.

Instanța de recurs remarcă că, sancțiunea art. 264 alin. (5) Cod penal în baza căruia a fost condamnat Pavliuc Alexandr, se pedepsește cu închisoare de la 6 la 10 ani cu anularea dreptului de conducere a mijloacelor de transport.

Astfel, lui Pavliuc Alexandr în baza art. 264 alin.(5) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, cu anularea dreptului de conducere a mijloacelor de transport.

În acest context Colegiul constată corectitudinea concluziei instanței de apel,

a relevat că instanța de fond, nu a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei prevăzute în art. 61 alin. (2) Cod penal, nu a ținut cont și nu s-a condus de criteriile generale de individualizare a acesteia stabilite în art. 75 alin. (1) Cod penal, de scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, de circumstanțele reale ale cauzei și de persoana lui Pavliuc Alexandr, iar în final greșit a apreciat că scopul pedepsei penale în cazul concret poate fi atins fără privare reală de libertate al inculpatului, numindu-i acestuia fără temei legal pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării acesteia, or, în prezența aceluiași circumstanțe (*recunoașterea vinovăției, căința sinceră*), care au stat la baza examinării cauzei în ordinea prevăzută de alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de fond a aplicat și prevederile art. 90 Cod penal.

În argumentarea concluziei sale Colegiul reține că, instanța de apel judecând apelul acuzatorului de stat a acordat deplină eficiență criteriilor generale de individualizare a pedepsei și a ținut cont de circumstanțele cauzei, legate de scopul și motivele faptei, gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor *grave, în urma căreia a decedat două persoane*, or dreptul la viață al oricărei persoane prevăzut de art. 2 CEDO prevalează asupra altor drepturi, iar Curtea Europeană acordă dreptului la viață o semnificație cu totul aparte situându-l printre articolele primordiale ale Convenției.

Colegiul penal conchide că, instanța de apel în mod just a constatat că pedeapsa lui Pavliuc A. este individualizată contrar prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, deoarece este inadecvată și inechitabilă în raport cu gravitatea și consecințele infracțiunii comise, soldate cu decesul a două persoane. Astfel, în raport cu criteriile de individualizare a pedepsei, respectiv gradul de pericol social crescut al faptei săvârșite de inculpat, care chiar dacă se atribuie la categoria celor comise din imprudență, face parte din categoria celor grave, a avut drept consecință decesul a două persoane, modul cum a fost comisă infracțiunea prin neatenția conducerii mijlocului de transport, neținând cont de totalitatea condițiilor în trafic, precum și faptul că în ultima perioadă infracțiunile legate de încălcarea regulilor de siguranță în traficul rutier, a luat o amploare deosebită, astfel, just a considerat că pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării acesteia este neadecvată.

Prin urmare, concluziile instanței de apel de a exclude dispozițiile de aplicare a art. 90 Cod penal, Colegiul le consideră întemeiate, prin atingerea scopului pedepsei penale.

Totodată, instanța de recurs atestă că, circumstanțele la care a făcut referire avocatul Chilat N. în cererea de recurs, (săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni, persoana inculpatului, caracterizarea pozitivă) au fost reținute de către instanțele judecătorești, fapt care a permis stabilirea pedepsei inculpatului la limita minimă prevăzută de sancțiunea normei în baza căreia acesta a fost condamnat or, odată ce instanțele de judecată au constatat circumstanțe atenuante și au redus

pedeapsa, după caz până la minim, aceste circumstanțe nu mai pot servi temei de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal. Mai mult, faptul că succesorul părții vătămate Bejan M. solicită achitarea prejudiciului rămas și neprivarea de libertate a inculpatului, aceasta nu constituie temei de aplicare a unei pedepse mai blânde, cu aplicarea art.90 Cod penal, or, din declarațiile succesорului Bejan M. rezultă că inculpatul urmează a fi pedepsit conform legii, la discreția instanței.

Drept urmare, Colegiul penal găsește neîntemeiate alegațiile recurenților în partea solicitării suspendării condiționate a executării pedepsei și constată că concluzia instanței de apel, privitor la faptul că corectarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, este una legală, corectă, motivată și întemeiată.

În temeiul celor expuse, instanța de recurs atestă că argumentele invocate în recurs privind greșita individualizare a executării pedepsei nu sunt incidente cauzei deferite judecății, iar instanța ierarhic inferioară și-a motivat just soluția adoptată, aplicându-i lui Pavliuc A. o pedeapsă proporțională faptei săvârșite și consecințelor survenite, astfel, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Chilat Nicolae în numele inculpatului Pavliuc Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 ianuarie 2023, în cauza penală în privința lui *Pavliuc Alexandr XXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 13 iulie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Talpă Boris